

Sveče gore, bakle plapolajo in razsvetljujejo sveto noč. Zvezde migljajo in se skrivnostno ozirajo v nas. Čudijo se, ko nas vidijo ponoči hiteti v božji hram. A naše oko ne vidi svetlobe sveč, ne bakel, ne lesketajočih se zvezd; naše oko vidi le eno: tisto tajno svetlobo svete noči, ki je vznemirila pastirje in jih je po angelovem navodilu privedla k izviru nebeške Luči, ki je postala Luč sveta.

Sveče gore, bakle plapolajo in razsvetljujejo sveto noč. Zvezde vamo te z dušo, s srcem, z vso ljubeznijo. In le eno tožbo imamo, ko nas zapuščaš: Zakaj si odšla tako hitro? Samo za hip si nas obiskala, a mi bi te radi uživali vso večnost. O sveta noč božična, pridi spet kmalu, pridi!

Gorski:

Zanimive pripovedi profesorja Silvestra.

6. Strahovi.¹

Isto tiho je bilo, ko smo otroci čakali v sobi profesorja Silvestra, da nam nadaljuje svoje pripovedi.

Tedaj je pa spodaj v kleti zaropotalo, pa tako votlo je zaropotalo in zabobnelo, kot da je nekdo vrgel težke prsti na mrtvaško krsto.

Vsi smo se spogledali in kar zadržali sapo. Kofolov Janez je pa pritajeno vzdihnil: »Strah!«

Stari profesor je mirno odprl vrata in zaklical svoji služkinji Lizi, ki se je vrtela v kuhinji: »Liza! Tak pojdi že vendar in zapri tisto okno v kleti, da ga ne bo veter gonil sem in tja in napravljaj otrokom brez potrebe strahu...«

Liza je odšla, stari profesor pa je zaprl vrata in se smehljaje obrnil do nas, rekoč: »Smo ga že ujeli. Nič več nas ne bo strašil. Maček je bil. Slanina mu diši, in zato je spet skočil skozi okno, da jo zavoha. Pa Liza mu bo že pokazala, po čem so pri nas klobase — posebno, če se je že lotil katere. Tako vidite, otroci, da je tudi vaš strah nepotreben, resničen pa pregovor: Strah je na sredi votel, okrog ga pa nič ni.«

»Ja, pa so ga naš oče videli« —

»Pa pri Lužarjevih je tudi strašilo« —

»Pa Franconov Šimen ga je srečal« —

»Pa naša mama so pravili...« Tako in podobno so začeli ugovarjati moji sovrstniki, mladi modrijani in modrijanke, na profesorjev pomirjevalni odgovor. Učeni mož je pa le čakal — tako vsaj se je meni zdelo — kdaj poreče kdo, da je strah že tudi sam videl.

Ker pa ni bilo nikogar, ki bi bil to zatrdil, da je že sam videl strah, bodisi od blizu ali od daleč, je iznova začel profesor:

¹ Glej pripoved 4—5 v letniku 1924.

»Čakajte, bom pa jaz vam povedal o nekomu, ki je že videl strahove — pa kakšne!« Pri teh besedah se je profesor tako gromko zasmel, da nas je spravil vse v najboljše razpoloženje, in smo se morali sami z njim smejati. Potem je nadaljeval:

»Tistemu strahopetcu je bilo pa res tudi ime Jaka Strahopetec. Bil je to hlapec, ki je najprej služil v nekem župnišču, potem pa pri nekem zdravniku, pa povsod videl take strahove, da so se ljudje kar čudili njegovi lahkovernosti. Naj vam najprej povem, kako se mu je nekoč godilo v službi pri gospodu župniku.

Bilo je pozno jeseni, nekako takrat, ko začne naletavati sneg. Tedaj je zbolel v hribih, daleč od župne cerkve, bogat kmet, dober prijatelj gospoda župnika. Da bi se župnik prepričal, ali je njegov prijatelj res tako hudo bolan, kot so ljudje pripovedovali, je poslal nekega popoldneva, že precej proti večeru, svojega Jaka, naj gre bolnika pogledat. Na pot mu da še steklenico zdravilnega bezgovega soka, pa ne za Jaka, ampak za bolnika. Jaka jo kmalu ubere urnih krač v gore, tem bolj, ker je — strahopeten kot je bil — nerad hodil preveč v noč. Pot se mu je tudi dobro odsedala, zlasti, dokler je hodil po ravnem. Ko pa je zavil navkreber skozi gozd, mu je začelo srce urneje biti, nekoliko od utrujenosti, še bolj pa vsled njegove razgrete domišljije, ker je vedno mislil na to, da mora zdajzdaj zagledati kaj posebnega. Pa vendar: šlo je vse po sreči, dokler ni prišel iz gozda na neko senožet, ki jo je pa slučajno pokrivala gosta megla. Tam si je prižgal svetilko.

Megla se mu je začela ovijati okrog rok tako, da ga je začelo dobro zebsti. Zato obstane, postavi svetilko na tla za svoj hrbet in začne natikati tople rokavice. Ko je bilo delo končano, se spet zavrti, da seže po svetilki in nadaljuje svojo pot.

Toda — kaj je to! Nedaleč od njega, dà, tik pred njim stoji mož-velikan. Telesa sicer nima, velik je kot hiša, črn kot sam peklenšček. Zavit je sicer nekoliko v meglo, vendar pa tako resničen, da ni nobenega dvoma. Ko Jaka vidi to prikazen, se mu pošibijo kolena in mrzel pot ga obide. Kar sapa mu zastane in si misli: »Sam Bog ve, kaj bo zdaj? O, ko bi bil zdaj moj gospodar tukaj, bi se sam lahko prepričal na lastne oči, kakšne pošasti se klatijo ponoči po gozdovih, in nič več bi me ne imel za strahopetca.« Že misli Jaka na glas poklicati koga na pomoč. »Toda, kaj potem?« pomisli. »Ali ne bo pošast še hujša? Mogoče bo boljše, če se mu z dobrim približam.«

Ko Jaka tako ugiblje, se sklone nekoliko naprej. A glej! Tudi pošast se zgane. »Kaj pa, če mu požugam?« se hitro ožunači. Jaka dvigne pri tem precej visoko svojo roko. Toda joj! Tudi črni velikan dviga svojo orjaško desnico.

To je bilo Jaku preveč. Kot nor zgrabi svojo svetilko, se obrne in hoče po hribu navzdol. Komaj se obrne, da uide, že se spodtakne in pade, z njim pa seveda tudi svetilka, ki pri tem ugasne in odleti iz njegove roke nekam daleč dol po bregu.

K sreči se Jaku vendar ni zgodilo nič huđega. Samo roke si je nekoliko opraskal. Zato se je skobacal spet kvišku in hajdi v dir po hribu dol pa nazaj domov, kar so ga nesle noge. Že je prišel do roba gozda.

Tu se prvič ustavi. Še malo premisli, ali bi bilo boljše iti v gozd brez svetilke ali po svetilko nazaj? Preplašen se ozira in razmišlja. Sam ne ve, kaj naj stori? Če gre nazaj v hrib, ga morda še tam čaka pošast; če zavije v gozd, ga pa morda istotako čaka na drugem mestu v temnem gozdu, kjer bo zanj še huje. Pa vendar: bliže je doma, če zavije v gozd. Toda ne: gozd je preteman in že sam po sebi strašen, posebno ponoči. Brez svetilke res ne kaže iti vanj.

Tako cinca Jaka Strahopetec in ugiblje ob robu gozda in se premika v negotovosti zdaj proti senožeti, zdaj proti gozdu.

Slednjič se le opogumi in odloči, da poišče izgubljeno svetilko. Oprezno pobira stopinje nazaj v hrib, odkoder je pritekkel in neprestano se ozira in posluša na vse strani.

Že je na mestu, kjer je bil padel. Še enkrat povleče na ušesa in buli z očmi, če ni morda kje tista strašna pošast? Hvala Bogu, ni je! Pač pa leži svetilka v snegu.

Jaka jo pobere in dvigne. Vsa je še cela. Pošast se je torej ni dotaknila. Treba jo je nažgati. Jaka vzame žveplenke iz žepa, popravi in otrne stenj v svetilki, posluša, če je še kaj olja v njej, in ko se prepriča, da je vse v redu, svetilko prižge. Hvala Bogu še enkrat! Zdaj mu ob luči precej odleže. Zakaj pošast se nikjer ne pokaže.

Morda se je pa le potuhnila? Mogoče mu preži za hrbtom? Jaka dvigne svetilko in hoče posvetiti na vse strani.

»Joj, joj, joj!« Komaj se Jaka zasuče s svetilko v smeri proti megli, ki se je valila s hriba, že spet opazi črno pošast, le da je bila še večja ko prej. Naravnost proti njemu jo ubere ... Treba torej spet bežati; ako ne, po njem bo!

Jaka, dasi truden in upehan, jo spet ubere, kar najhitreje more, po bregu navzdol. Kako prav mu služi zdaj svetilka, da si kaže pot proti gozdu! Oh, da bi le ne bilo pošasti za njim! Čudno, da se nič ne oglasi. Pa že ve, zakaj ne. Morda se boji, da bi ljudje ne slišali in prišli Jaku na pomoč?

A kaj spet to? Dol skozi gozd se tudi pomika luč. Vedno bliže prihaja. »Križ božji!«, si misli Jaka, »kaj pa vendar pomeni to?« Ali je morda kak človek ali celo angel, ki gre njemu pomagat? Ali je kaka druga pošast ali pa morda ravno tista, samo, da je v gozdu svetla in išče v svetlobi Jaka, da ga pohrusta?«

Jaku se pošibijo kolena. Kar naprej ne more. Kam tudi? Če gre nazaj, ga zgrabi črna pošast, če gre pa naprej, ga dohiti svetloba.

Tako stoji Jaka v svojo svetilko spet tik za gozdom in si ne ve pomagati drugače ko tako, da zakliče na ves glas: »Pomagajte! Pomagajte!«

(Nadaljevanje.)